

AUTÓKIRÁNDULÁS

Hallgatózott. Mint éjszakáról-éjszakára mindennap, apja lépteit figyelte, amint jár-kelel a házban, sorpróbálgatva az ajtók és ablakok zárait. Az apa a Bergson-féle szállítmányozási vállalat főtisztviselője volt és a lány, ágyában fekve, kelletlenül gondolta: a házatája pontosan olyan, akár a hivatala. Ugyanolyan jól olajozott sineken gördül, ugyanazzal a kínos gonddal tartja rendben, biztonságban. S mint pontos hivatalnokhoz illik, bármely pillanatban készen áll rá, hogy számadását az ügyvezető-igazgató elé terjessze. Szabályszerűen be is nyujtotta minden áldott vasárnap: felesége és két lánya kíséretében, a Park roadi útgót templomcskában. Mindig öt perccel korábban érkeztek, mindig pontosan ugyanarra a helyre ültek, és az apa mindig egyforma harsányan és egyforma hamisan énekelt, ormótlan imakönyvét rövidlító szeméhez emelve:

„Egész szívemmel az Urat dicsérem
Az igazaknak gyülekezetében!”

és

„Járni fogok az Úr kedvében
Az Élők gyülekezetében!”

Mikor kijöttek a templomból, ő mindig óvatosan elfordította a fejét, hogy ne kelljen odanéznie, ahol, a túlsó sarkon, „Az Építőiparosok Egyesülete” előtt Fred álldogált (nem utolsósorban azért, mert a helyiséget egy félórára ki szokták nyitni), arcán túlzott vidámság kifejezésével.

Figyelt: most a hátsóajtó csukódott, aztán hallotta, amint a konyhaablak zárja bekattant, majd apja nyugtalan járás-keelését. Ügylátszik, újra előkerült, hogy a főbejárat zárját is megvizsgálja. Nemcsak a külsőajtókat ellenőrizte ilyenkor: bezárta az üres szobákat is, a fürdőszobát, a vécét. Szemmelláthatólag törekedett kizárni valamit; olyasvalamit, ami ügylátom, az egyszerű védekezési kísérleteken képes volt áthatolni. Most végre befejezte körsétáját és visszaindult a szobája felé.

A lány fülét a villa vékony rabitzfalához szorítva fűlelt a szomszéd szobából átszűrődő gyenge hangokra. Míg hallgatózott, egyszerre csak tisztán kivehetővé váltak, mintha csak rádiókészülék gombját csavarta volna fel hirtelen. Most éppen anyja szólt: ... „margarint a főzéshez” ... és az apa: „tizenöt év múlva egészen más lesz minden”. Aztán ágynyikorgás és gyöngéd kedélyesség tompa neszei szivárogtak hozzá e két középkorú idegen szobájából. — Tizenöt év múlva — gondolta kétségbeesve — apáé lesz a ház. Huszonöt fontot fizetett le készpénzben, a többit havonta törleszti, lakbér formájában. „Hát bizony, szereztem egyet-mást!” mondogatta egy-egy kiadós ebéd után és ilyenkor elvárta, hogy valamelyikük utánamenjen a dolgozószobájába. „Ide már a villanyt is bevezettem”. Aztán visszaballagott a földszinti mosdón keresztül. „Itt meg már radiátor is van”; és a legmélyebb elégedettség sóhajával: „és a kert”. Szép nyári estéken kitarja az ebédlő francia ablakait a kis gypszyonyeg fölött, mely olyan gondozott volt, akár valami kollégium pázsitja. Ot esztendőn keresztül erre a tenyérnyi négyszögre ment rá minden áldott szombat délután és minden derűs vasárnap. Erre meg a körülötte pompázó virágágyakra és az egyetlen almafára, mely minden esztendőben több izetlen, vérpiros almát termett.

— „Hát igen — mondogatta — „én azért szereztem egyet-mást” és körül nézett valami bevernivaló szög, vagy kigyomlálnivaló gaz után. „Ha most el kellene adnunk, a Társaság többet megadna érte, mint amennyit idáig befizet-

tem." A ház számára nem pusztá vagyontárgyat jelentett csupán, valahogyan a tisztességet is jelképezte. Hiszen hányan szereztek házat a Társaság révén, aztán elhanyagolták, hagyták, hogy tönkremenjen s végül továbbálltak.

Ottállt, fülét a falhoz szorítva: fejletlen, sötét, mérges kis alak. A másik szobából már nem hatolt át semmi nesz, de ő belül még mindig hallotta az ingatlantulajdonosok kórusát, kalapácsütéseket, fűtőtestek sziszegését. Kulcs csikordult, retesz kattant, ásó nyikorgott, a magát tulajdonában elsáncoló ember apró köznapi zörejei vették körül. Ott állt és készült az árulásra.

Negyed tizenegy volt; egy kerek órája volt rá, hogy elhagyja a házat, de ennyire nem is volt szüksége. Igazán nem volt mitől tartania. Hármasban lejátszották a rendes esti bridzsjátzmát, nővére valami ruhát alakított magának a holnapesti, helybeli „muri”-ra. Mikor befejezték a robbert, ő feltett egy fazék vizet, aztán behozta a teáskannát. Teázás után megtöltötte a forró vizes-palackokat és bedugta az ágyakba, míg apja köröskörül, bezárt mindent. S nem is álmodta közben, hogy a lánya ellenség.

Föltette kalapját és meleg köpenyt öltött, az éjszakák még hidegek voltak. Ebben az esztendőben későn tavaszodott, ahogy apja mindannyiszor leszögezte, valahányszor az almafa rügyeit megvizsgálta. Táskát nem csomagolt. Ez túlságosan emlékeztette volna azokra a tengerparti hétvégekre, családi kirándulásokra Ostendébe, amelyekről az ember mindig újra visszatért, s most Fred furcsa, gondtalan természetéhez akart hasonlítani. Most az egyszer nem fog visszatérni többé. Csendesesen lesurrant az apró, túltömött előcsarnokba és kinyitotta az ajtót. Odafönt minden csendes volt. Behúzta maga után a kaput.

Egy másodpercig halvány büntudat suhant át rajta, amiért nem zárhatta be kívülről. De mire a kaviccsal kirakott kertiósvény végére ért, már elszállt ez az érzése. Kifordult balra az útra, amely még az elmúlt öt esztendő alatt sem készült el teljesen. Aztán áthaladt a villák között szabadon hagyott telken, melyen a megsebzett rét torz életét, meg gyér fű, néhány agyagkupac és oroszlánszáj őrizte.

Gyorsan haladt, maga mögött hagyva egy sor apró garázst, melyek valami portugéz temetőre emlékeztettek, ahol a koporsók örökre lakóik elfakult képmásai alatt nyugosznak. A hideg éjszakai levegő felvillanyozta. Mikor a közlekedési jelzőlámpa mellett befordult a kirakatokkal szegélyezett főutcába, már mindenre el volt szánva. Akárcsak az ujonc a hadseregben, a háború első hónapjában. A sors akarta így, hogy átengedhette magát ennek a pompás, furcsa és izgalmas kalandnak.

Fred, ahogy megígérte, ott állt a sarkon, ahol az út bekanyarodott a tempom felé. Mikor megcsókolták egymást, érezte ajkán az alkohol illatát, és elégedetten állapította meg, hogy senki más nem tudott volna ennyire az alkalomhoz illően viselkedni: Fred arca féktelen vidámságtól és nyugtalanságtól ragyogott. Éppen olyan izgató és idegenszerű volt, mint maga a kaland. Karonfogta őt és magávalvonta egy kivilágítatlan zsákutcába, aztán egy pillanatra magárahagyta. Csakhamar két kocsilámpa szelid fénye ragyogott feléje a zugból. Elragadtatva kiáltott fel: „Hát kocsid is van?!” és érezte a fiú ideges kezét, amint a koci felé vonta.

— Úgy, ahogy mondd! — felelte az, miközben a leeresztett redőnyű házak között kigurultak az útra. — Bírod?

— Angyal! — mondta ő. — Rohanjunk egy nagyot!

— Csakis! — mondta a fiú és a sebességmérőt figyelte, ahogy reszketve megállt a negyvenötön.

— Annyit jelent ez, hogy állást kapsz!

— Azt kevésbé. Állások és boszorkányok nem léteznek.

— Láttad azt a madarat? — kérdezte hirtelen, miközben fölcsavarta a fényszórókat, ahogy a beépített telepet elhagyták és egy „Térj be” felírású kávéház, meg egy „Olyan cipőt vásároljon, amilyent kedvenc filmsztárja visel!” felírású cipőkereskedés között kifordultak a szabadba, és egy temetkezési vál-

latat neonfényvel megvilágított hatalmas fehér angyalszobra előtt elhaladva, kiértek az országútra.

— Nem láttam semmiféle madarat.

— Nem? Nekirepült a szélvédőnek?

— Nem.

— Majdcsaknem elütöttem. Csuda muris lett volna. Mint azok a pofák, akik elgázolnak valakit, aztán le se állnak.

— Mi leállnánk? — kérdezte és lecsavarta a kapcsolótábla körtéjét, úgy hogy nem láthatták, mikor a tű reszketve elérte a hatvanat.

— Miket beszélsz! — mondta a lány, mélyen elmerülve valami felelőtlen álomba.

— Fogsz ma éjjel szeretni?

— Hát persze, hogy foglak.

— Nem mész többé soha oda vissza?

— Nem! — felelte, megtagadva a kalapácsütéseket, a kilincsnyikorgást és a papucsos lábak csoszogását.

— Kíváncsi vagy, hová megyünk?

— Nem.

Egy ritkás kis bozót futott bele a zöld fénybe, aztán elmaradt a sötétben. Az úton egy mezeinyúl szaladt keresztül és eltűnt a bokrok között. A fiú megkérdezte:

— Van valami pénzed?

— Egy félkoronám van.

— Szeretsz? — S a lány most hosszasan vallott a fiú szájának mindarról, amit annyi vasárnap reggelen magába kellett fojtania, arcát elfordítva tőle az utcán, vagy szótlanul ülve a családi asztal mellett, mikor a neve szóbakerült — mindig ócsárlón persze. Most kiszolgáltatta magát e száraz, nem viszonzó ajaknak, miközben a kocsni megugrott és a fiú lába ránehezedett a sebességváltóra. — Az élet tiszta pokol! — mondta a férfi.

— Pokol — visszhangozta a lány.

— A zsebemben van egy üveggel. Igyál bele.

— Kösz. Nem kell.

— Akkor adj nekem. Srófos a dugója — és egyik keze a lányon, másik a kormányon, hátrahajtotta fejét, hogy italt önthessen a szájába a negyedliteres palackból. — Baj? — kérdezte aztán.

— Mért volna baj?

— Heti tíz shillingből nem lehet takarékoskodni, igaz? Hát igyekszem a lehető legjobban befektetni. Pokoli fejtörés kell hozzá. Hogy mégis legyen valami teteje. Félkorona a buszjegy. Háromhatvan kell viszkire. Egy shilling a mozi. Marad sörre három. Hát inkább csinálok magamnak hetenként egyszer egy jó napot, és elverem az egészet egyből.

Az ital lecsöpögött a nyakkendőjére és szaga megtöltötte a kis kocsit. A lány ezt is kellemesnek találta. Az ő szaga volt. A fiú morgott: Dühöngnek rám. Szerintük munkát kellene vállalnom. Egy bizonyos koron túl nem értik meg az emberek, hogy akinek a számára nincs munka, annak nincs és kész. Slussz, passz.

— Tudom — mondta —, öregek.

— Hát a húgod hogy van? — kérdezte hirtelen. — A kocsni fénypász-mája tisztárasöpörte előttük az utat, szétkergetve a futkározó madarakat és állatokat.

— Készül a holnapi murira. Hát mi ugyan hol járunk addigra?

A férfi nem nyilatkozott. Ha volt valami terve, azt megtartotta magának.

— Bírom ezt a száguldást — mondta.

Aztán: — Erre, valahol kint van valami klubféle. Az egyik korcsmában. Mick felvételgett tagnak. Ismered Micket?

— Nem.

— Remek haver. Ha ismerik az embert, ott éjjélig mindig kaphat innivalót. Majd bekukkantunk. Beszólunk Micknek. És aztán, majd reggel — ha már ittunk egy kicsit, majd határozunk.

— Dehát van pénzed? — Apró falucska, zárt redőnyök mögött mélyen alvó vitorlázott eléjük a dombról, mintha csak valami enyhe földcsuszamlással szállt volna le szeliden a göröngyös síkságra, amely elébe jöttek. Alacsony, szürke normann templomocska, apró korcsma, ajtaján cégtábla sincs; az óra éppen tizenegyet ütött. A fiú megszólalt: Fordulj csak meg. Az ülésen van egy kézitáska.

— Be van zárva.

— Otthonfelejtettem a kulcsát.

— Mi van benne?

— Egpár vacak — mondta bizonytalanul. — Amin itókát lehetne szerezni.

— Hát ágyat honnan szerzünk?

— Itt a kocsi. Remélem, nem zavar?

— Nem — mondta. — Nem zavar. Csak az, hogy — de nem talált szavakat a nedves, hideg szélre, a magányra, a sötétségre és pálinkaszagra, amely a száguldó kocsiiban beburkolta őket. — Hát ez gurul! — csak ennyit mondott. — Jókora utat befuthattunk már. Ez már hamisítatlan vidék! — és egy baglyot figyelt, amint puha szárnyán alacsonyan elúszott a felszántott föld fölött.

— Ha igazi vidéket akar látni az ember, akkor jobban ki kell lépnie — felelt a másik. — Errefelé nem találunk olyasmit. Rögton a fogadóhoz érünk.

A lányt hirtelen heves vágy fogta el, hogy folytathassa e magános száguldást a szeles sötétségben.

— Muszáj nekünk abba a klubba bemenni? Nem mehetünk tovább? Ki a szabadba?

A férfi oldalról rápillantott: ő bármely pillanatban készen volt rá, hogy bármilyen új ötletet elfogadjon. Olyan volt, mint valami meteorológiai műszer, amely arra szolgál, hogy minden szél keresztülfújjon rajta. — Persze, hogy mehetünk! — felelte —, azt csináljuk, amihez kedved van. — Egyetlen gondolatot sem szentelt többé a mulatónak s egy perccel később el is száguldottak mellette. Hosszú, kivilágított tudor házacska volt, éles hangzavar és egy kiszáradt fürdőmedence, amelyet valamilyen okból telehordtak szénával. Egy szempillantás alatt elmaradt mögöttük: láthatatlan középpont körül lebegő fényfolt.

— Azt hiszem, ez már hamisítatlan vidék! — mondta a férfi. — Ezek közül az alakok közül egy sem volt még a klubnál messzebb. Most aztán igazán egyedül vagyunk. Tőlük akár ítéletnapjáig is ittfekhetnénk a földeken, hacsak valami szántóvető nem... Ha ugyan egyáltalában szántanak errefelé. — Lábát felemelte a sebességváltóról és a kocsi futása fokozatosan meglassúdott. Valaki nyitvahagyott egy léckaput a földek felé, azon át letért a kocsi-val a rétre. Jódarabig zötyögtek befelé a földeken, a sövény mellett, aztán leálltak. A férfi lecsavarta a kocsilámpát és most a kapcsolótábla halvány világa mellett ültek ott. — Milyen békés itt! — mondta a lány nyugtalanul. Hallgatták a fölöttük vadászgató éjjeli bagoly rikácsolását és valami elrejtőzni próbáló apró élőlény surrogását a bozótban. Mindketten a városhoz tartoztak; számukra neve sem volt annak, ami itt körülvette őket; névtelenek voltak a bokrokon kipattanó apró rügyek is. A férfi a sövény végén bólogató sötét facsoport felé intett:

— Mik ezek? tölgyek? — kérdezte.

— Talán szilfák? — találgatta a lány, és szájuk a kölcsönös tájékoztat-lanságban egymásratalált. Az érintés felkavarta a lányt: készen volt a legvadabb esztelenségre. De a fiú szájából, erről a száraz, szeszpárás ajakról az az érzés szállt feléje, hogy nem találja meg a remélt izgalmat.

Bizonyíték után tapogatózva szólt: — Jó itt; mérföldnyire minden ismerőstől.

— Legföljebb Mick van a közelben, Odalent az úton.

— Ó tud róla?

— Egy lélek se tud róla.

— Akkor jó. Hol szerezted a kocsit?

Tűlzott jókedvvel vigyorgott: — Osszeraktam a tíz shillingeket.

— Nem, de igazán, hogy? Kölcsönkérted valakitől?

— Igen. — Hirtelen kitérte a kocsit ajtaját. — Gyerünk egyet járn.

— Még sohase sétáltunk kettesben a szabadban. — Karonfogta a fiút, és most érezte, ahogy megfeszült idegei felelnek az érintésre. Ezt szeretne benne legjobban: az ember sohasem tudhatta nála, mi történik a következő pillanatban. — Az apám azt mondja rólad, hogy bolond vagy — mondta. — Én szeretem a bolondságodat. — Mi ez a sok micsoda? — kérdezte, lábával a talaj felé bökkve.

— Lóhere, vagy mi, ha jól tévedek. Tudom is én. — Mintha valami idegen városban jártak volna, ahol az ember nem érti meg a boltok felírásait, nem ismeri a közlekedési jeleket. Ahol nem kell ügyelni semmire, nem kötelez semmi. Sötét, üres térben sodródtak, kettesben. — Jó volna felcsavarni a lámpákat! — aggodalmaskodott a lány. — Nem lesz valami könnyű visszatérni. Alig van holdvilág.

Úgy látszott, máris eléggé eltávolodtak a kocsitól, a sötétben már nem tudta kivenni a körvonalait.

— Majd csak megtaláljuk a magunk útját — felelt amaz. — Sose izgulj. A sövény végére, a fákhöz értek. Lehúzott egy ágat és megtapintotta a ragadós rügyeket.

— Hát ez mi? Bükk?

— Nem tudom.

— Ha melegebb volna, itt kint alhattunk volna a réten. Igazán, az ember azt gondolná, ennyit már mégis csak megérdemeltünk volna. Legalább erre az egyetlen éjszakára, az örökkévalóság valamennyi éjszakája között. Dehát hideg van, és még hozzá az eső is rákezd.

— Majd kijövünk ide egyszer nyáron is. — De amaz nem felelt. Úgy látszott már ismét másra gondol és ő megint nem érdekli többé. Valami keménnyet érzett meg a zsebében, valami nyomta az oldalát. Beledugta kezét a zsebbe. A fémagy magábaszívta a szeles utazás minden hidegét. A lány félénken kérdezte: — Minek hordod ezt magaddal? — A fiú kiszámíthatatlan, könnyű gondtalansága mindig értéket jelentett a szemében. Ha apja örültek nevezte, ő titokban birtoklón mosolygott: ő ismerte ennek az örületnek határait. De most, míg válaszára várt, úgy érezte, ez az eszeveszettség egyre nő, és nő, már elborítja őt, a feje fölé magasodik és ő már nem érheti el. Túlno a szemhatáron is és senki nem tudhatja, hol ér véget. Nincs vége és határa s neki époly kevés hatalma van rajta, mintahogy nincs hatalma a sötétség, a magány fölött.

— Nem kell izgulni! — mondta amaz. — Nem sejtettem, hogy már ma éjjel megtalálod. — Egyszerre gyengédebb lett, mint eddig bármikor. Kezét a lány keblére tette: ujjaiából nagy, szelíd, felelőtlen gyengédség áradt beléje. — Hát nem látod? — mondta. — Az élet tiszta pokol. Semmit, éppenséggel semmit nem lehet ellene tenni. — Nagyon lágyan beszélt, de a lány soha ennyire nem érezte még féktelenségét. Minden szélnek nyitva állt és úgy látszott, most keletről támadt fel; a szél jégesőként süvített ki szavai mögül. — Nincs egyetlen vasam! Semmiből pedig nem élhetünk! Arravárni, hogy állást kapjak: hiábavaló. Manapság nincs állás. — Megismételte. — Semmiféle állás nincs. És évről-évre, hisz tudod, évről-évre rosszabb a helyzet; mert évről-évre több a fiatalabber. Már fiatalabbak is nálam.

— De miért? — kérdezte a lány. — Miért jöttünk?...

Egyszerre szelíd lett és gyengéd, egyszerre megélnéült:

— Hiszen mi ketten szeretjük egymást, nem? Mi ketten nem tudunk egymás nélkül élni? Mi értelme van hát tovább lógni erre-arra? És várni,

hogy a sorsunk megváltozzék. Látod, még csak egyetlen szép éjszaka sincs megírva számunkra — és kinyújtotta kezét a szemerkélő esőbe. — Ma éjjel még jól érezhetjük magunkat — odabent a kocsiban — és aztán — majd reggel...

— Nem, nem! — mondta a lány és igyekezett kiszabadítani magát. — Én nem lennék képes rá. Ez borzasztó! Én sohasem mondtam, hogy...

— Nem fogsz tudni semmiről semmit — mondta lágyan és kérlelhetetlenül.

És a lány most egyszerre megértette, hogy az ő szavai voltaképpen sohase voltak rá semmiféle igazi hatással. Kilendítették, de csak annyira, amennyire minden kilendítette: és most, hogy új szél támadt fel valamerről, a szavak csak annyit értek, mintha az ember papírfoszlányokat szórna a levegőbe.

A fiú folytatta:

— Perszehog, egyikünk sem hisz Istenben. De ki tudhatja, hátha mégis van valami odaát, és akkor legalább nincs az ember egyedül, ha így kettesben indul útnak. — Vidáman tette hozzá: — Hazárdjáték, tudod — és a lány megszámlálhatatlan alkalomra emlékezett most vissza, amikor utolsó nikkelleiket nyelte el csörömpölve a játékmásina.

A férfi szorosabban ölelte magához és tökéletes meggyőződéssel mondta: — Hiszen szeretjük egymást! És ez az egyetlen lehetőség számunkra, érted? Megbízhatok bennem! — Úgy beszélt, mint a gyakorlott vitatkozó, aki ismeri okoskodása minden kelepcejét, és jól látja, hogy csak ezen az egyetlen ponton foghatja meg az ellenfelet: Szeretjük egymást. Csakhogy ő — először életében — éppen ebben kételkedett most, hogy egyszerre szembentalálta magát a férfi egész kérlelhetetlen önzésével. Az megismételte: — Kettesben az ember mégsincs olyan egyedül.

— Mégis, *kell* valami módnak lenni...

— Miért *kell*?

— Hiszen akkor mindig mindenütt ezt csinálnák az emberek.

— Meg is teszik! — mondta diadalmasan, mintha csak az volna fontosabb számára, hogy kimutassa érveinek helytálló voltát, mintsem az — igen —, hogy megtalálja a módot, a módot arra, hogy továbbéljenek. Gyengéden beszélt, hízelegve: — Figyeld csak meg az ujságokat — suttogott, mint aki azt hiszi, hogy a szavak csengése — hacsak eléggé gyengédek hangzanak — képes rá, hogy eloszlasson minden félelmet. — Úgy hívják ezt: öngyilkossági szerződés. Mindennap előfordul.

— Én nem volnék rá képes. Nem volna hozzá erőm!

— Hisz neked nem kell semmit sem tenned! — mondta. — Én elintézek mindent.

Nyugalma megborzongatta a lányt. — Úgy érted, hogy — meg tudnál ölni?

Ezt felelte: — Eléggé szeretlek ahhoz, hogy meg tudjam tenni! Megígérem, hogy nem fog fájni. — Mindenáron bele akarta rántani ebbe az ocsmány, egyenlőtlen játékba. — Így örökké együttmaradhatunk. — Tárgyilagosan tette hozzá: — Ha tudniillik van „örökké”. A lány most hirtelen úgy látta a férfi szerelmét, mint parányi, alig pislákoló gázlángot, mely felelőtleniségének mocsaras szakadáka szélén lobog. Szerette benne ezt a felelőtleniséget — eddig. Most felismerte egész féktelenségét és feneketlenségét: összecsapott az ember feje fölött.

— Hiszen még van mindenfélénk, amit el lehet adni. Ott van a kézitáska — próbálkozott.

Érezte, hogy a másik mulat rajta. Ő már rég átgondolt mindent, megvizsgált minden érvet és valamennyire készen állt a felelettel. Csak tettei magát, mintha komolyan venné őt.

Tíz perc sem kellett hozzá, hogy az elhagyott úton elérje a fogadót. Részeg hangok idegen zsvajva jött elébe az úton: ez a nyelv volt Fred nyelve is. Hallotta a játékautomatában lehulló aprópénz zörgését, a szódásüvegek szisszenését. Most úgy hallgatta ezeket a zajokat, mint a menekülő ellenség. Úgy megrémítették, mintha örültek lármáját hallgatta volna: e mérhetetlen önzés ellen nem volt fellebbezés. E vágy ellen, mely kielégülést követelt s úgy meredt feléje mint valami, kítátott száj.

Az udvaron egy férfi a kocsiját kurblizta; az indító nem akart működni. Az ember morgott: — Bolsi vagyok. Magától értetődik, hogy bolsi. Meghiszem azt...

A tornác küszöbén nyurga, vöröshajú lány üldögélt és figyelte, mit csinál. — Egyáltalán nincs igazad! — mondta.

— Én liberális konzervatív vagyok.

— Te nem lehetsz liberális konzervatív.

— Szeretsz?

— Joet szeretem.

— Te nem szeretheted Joet.

— Menjünk haza, Mike.

A férfi újra megpróbálta fölkurblizni a kocsit: ő pedig hozzájuk lépett, mintha a klubból jött volna ki.

— Magával vinne engem?

— Mi az, hogy...? Kéjgyönyörrel. Bújjon bel!

— Nem akar a gépje elindulni?

— Nem.

— Megtöltötte?

— Ragyogó eszme. — Felemelte a kocsifedelet és a lány megnyomta az indítót. Közben eleredt az eső és most lassan, nehéz cseppekben szakadt. Az a fajta eső, amelynél az ember úgy érzi, hogy mindig sírokra hull. És a lány gondolatai visszazálltak az úton, a szántóföldekre, a sövény mellé, a fákhöz — tölgyek, bükkök, vagy szilfákhoz? — Elképzelte, ahogy az eső a hanyattfekvő arcába hull, apró tócsává gyűlik két szemgödrében, és lecsurog az orr két oldalán. De nem tudott mást érezni, mint örömet, hogy elmenekült.

— Merre igyekszik? — kérdezte.

— Devizes felé.

— Azt gondoltam, Londonba megy.

— Maga hova akar menni?

— Én Golding Parkba.

— Hát akkor menjünk Golding Parkba.

Most megszólalt a vöröshajú lány: — Én most bemegeyek, Mike. Esik.

— Hát nem jössz velünk?

— Megkeresem Joet.

— Helyes. — Nehézkesen próbálkozott, hogy kivergődjék a kis kocsiparkból, s közben sárhányóját elgörbitette egy facölöpön, egy másik kocsi oldalán pedig leverte a festéket a magáéről.

— Erre nem lehet — mondta a lány.

— Akkor megfordulunk. — Egy árokba faroltatta a kocsit, aztán valahogy megint kievickélt belőle. — Csuda jó zrí volt! — mondta. Mostmár zuhogott, a víz elárasztotta a szélvédőt. A villanyostörő nem működött, de az útitárs ezzel mitsem törődött. Egyenesen nekiindult: óránkénti negyvenkilométeres sebességgel: többre az öreg kocsi nem volt képes. — Csavarjon csak egyet azon a gombon! — mondta. — Hadd kapjunk egy kis muzsikát. — És ahogy a tánczene felhangzott: — Ez Harry Roy, megismerem akárhol. — Így futottak a nyúlós, nedves éjszakában s a forró muzsika velük futott. Később azt mondta: — Van egy jó komám, a világ legrendesebb haverja, Peter Weatherall, biztosan ismeri. Persze hogy ismeri!

— Nem.

— Petert muszáj ismernie. Most jócskán nem futottunk össze. Olykor hetekre elsüllyed: inni. Egyszer SOS-t is küldtek utána, a tánczene kellős közepén. Hogy aszondja: „Eltűnt hazulról...” Mi meg itt csücsültünk a kocsi-ban és halálra röhögtük magunkat rajtuk.

— Úgy? Hát ezt csinálják az emberek, mikor úgy „eltűnnek hazulról?!”

— Ezt ismerem. Ez most nem Harry Roy. Ez Alf Cohen.

— Hirtelen így szólt a lány: — Maga a Mick, úgy-e maga az? Mondja csak, maga nem tudott volna kölcsönözni...

Amaz egyszerre kijózanodott. — Tökéletesen le vagyok égve — mondta. — Címborák az örvény szélén. Péternél kellene próbálkoznia. Mit akar Golding Parkban?

— Haza akarok menni!

— Úgy érti ezt, hogy ott lakik?

— Úgy — felelt. — Vigyázzon, itt már mérsékelt sebesség van előírva.

— A férfi pontosan engedelmeskedett. Felemelte a lábát, engedte, hogy a kocsi tizenöt kilométeres sebességgel másszon. A lámpaoszlopok egymásután jöttek eléjük és sorban megvilágították a férfi arcát. Egyáltalán nem volt fiatal, lehetőleg legalább negyven; tíz esztendővel több, mint Fred. Csíkos nyakkendőt viselt, és a lány észrevette, hogy kabátujja rojtos. Talán többje volt heti tíz shillingnél, de semmiesetre sem sokkal. Haja már ritkulni kezdett.

— Itt letehet — mondta a lány. Az megállította a kocsit és ő kiszállt. Az eső továbbszakadt. A férfi utánament, át az úton: — Nem eresztene be? — kérdezte. Ő a fejét rázta. Mind a ketten teljesen átáztak. A lány mögött ott volt újra a sirkőraktár, a közlekedési jelzőlámpa, az ingatlanirodához vezető út. — Pokoli egy élet! — mondta a férfi udvariasan, a lány kezét fogva, miközben az eső hevesen dobolt az olcsó autó tetején, végigfutott az arcán, becsurgott gallérjába és átáztatta csíkos nyakkendőjét. De a lány nem érzett iránta sem szánalmat, sem vonzódást, csak ijedtséget érzett és könnyű undort. A férfi nedves szemében valamilyen tompa féktelenség csillogott, míg a kocsi-ból Alf Cohen zenekarának forró muzsikája áradt feléjük, valamilyen bágyadt felelőtlenység. — Bújjunk vissza! — mondta. — Lógjunk el valamerre. Csináljunk egy kis kiruccanást vidékre. Ugorjunk ki Maidenheadbe! — és esetlenül tartotta a lány kezét.

A lány visszahúzta és ő nem erőszakoskodott. Az lement a félig kész úton a 64. számhoz. Úgy tetszett neki, hogy az előkert kavicssal kirakott útja új erőt önt lábába. Kinyitotta a ház ajtaját és az esőn és sötétségen át hallotta, ahogy a kocsi átkapcsol a második sebességre és elroboz; — valószínűleg nem Maidenhead és nem is Devizes, sőt nem is a vidék felé. Közben már biztosan megint más szél fújt.

Apja hangját hallotta fönről: — Ki az?

— Én — felelte. És magyarázkodni kezdett. — Úgy rémlett, mintha nyitva hagytad volna az ajtót idelent!

— És nyitvahagytam?

— Nem — mondta gyengéden. — Minden rendben van. — És óvatosan, de határozottan helyéretolta a reteszt. Aztán várt, míg odafönt újra becsukódott az ajtó: ujjával megérintette a radiátort, hogy felmelegítse. Az öreg maga szerelte föl valamennyit: „szerezett egyetmást”: s tizenöt év múlva — gondolta a lány — miénn lesz az egész. Hallgatta az eső dobolását a tetőn, és nem érzett semmi fájdalmat: ezt is rendbehozatta, a tél elején minden kis arasznyi részét átvizsgálták, az eső sehol sem tudott áthatolni rajta. Innen ki volt rekesztve, csak a rozszant kocsitetőn dobolhatott, csak odakint a lóherésben zuhoghatott. Ott állt az ajtóban és nem érzett egyebet, mint azt a könnyű undort, amely mindig elfogta a gyenge, elnyomorodott dolgok láttán. Azt gondolta: Nem, csöppet sem nem tragikus. És valami — a gyengédséghez hasonló — megindultsággal nézett le a filléres áruházból való silány reteszre, amelyet bárki pusztá kézzel is széttörhetett volna, s amelyet egy férfi szerelt be ide: a Bergson-vállalat főtisztviselője.

Fordította: Sik Ilma